



nis tahab. Armastab ja vihkab

algusest peale oma võõras-tust. See plika on tema jaoks kogu aeg võõras ja mõisteta-matu olnud, Mari on võõras-ema hingele palju lähemal seisnud. Kohati tundus, et isegi lihasest pojast on Mari lähedasemaks saanud.

Libahunt on ka jumala loom

Eriti hästi mängiti need tunded lahti Tiina ärasaat-mise stseenis. Peremees on see, kes peab välja ütlema saatusliku otsuse. Aga on näha, et ta pole endas üldse kindel. Võib arvata, et nad on naisega selle üle arutlenud ja ka kokkuleppele jõudnud, sest mis talu hoidjat niisugusest Tammarule saab, seda enam, et ka poiss on sihuke ullike, kes laseb plikal end hullu-tada.

Ometi ei suuda kirjandus-teadlaste poolt jõhkraks tun-nistatud Mikomägi mängitud peremees otsust selgelt ja karmilt kuuldavale tuua. Lauast tõustes on ta ebalev, justkui ootaks, et äkki tee-b Tiina midagi niisugust, mis aitaks otsustamishetke eda-si lükata või hoopis ära muu-ta. Et äkki võtab ta mõistuse pähe, palub andeks, lubab Margusest loobuda, mida iganes.

Aga seda ei juhtu. Nüüd peab perenaine tüdrukut sõi-mates ja mõnitades oma kaa-sale toeks tulema, sest naine ju teab, et selle habetund jändriku sees on varjul hell hing (võib-olla on Margus hel-luse ja pehmuse just isalt pärinud, sest ema on palju kalgima olemisega?). Naine teab instinktiivselt, missu-guse reaktsiooni mõnitamine Tiinas esile kutsub ja kuidas see võiks aidata meest ot-suse langetamisel.

Aga ka otsust kuulutades jääb Margus Mikomägi pere-mees vähe veenvaks, ta on öelnud ja ta jääb ilmselt öel-dule kindlaks, aga sellega on hinge tekitatud veritsev haav, mis jääb igavesti valutama.

Hea leid on see, et viimases stseenis on elavate hulga-st lahkunud peremeest-pere-naist ikka veel mänguplatsil. Sealt kuskilt taeva piirilt (mäenõlvalt siis) jälgivad nad valulike kivinenud kujudena draama lõppu. Peremees on otse keskel ja perenaine pisut allpool ning rohkem platsi servas. Selleski on oma valuline märk.

Loomulikult olid tolles eten-duses olulistel kohtadel ka Tiina ja Mari. Ja nad tegid oma rolle hästi, ometi jäid selgelt meelde ja sundisid edasi mõtlema just perenaine ja peremees.



Teater on kaduv kunst. „Libahundi” kadumiseni Paka mäelt on jäänud veel vaid viimane kummardus.

Foto erakogust

Aeg ja inimesed on muutunud, kas ka „Libahunt”

Jaan Urvet

Aeg ja inimesed on muu-tunud. Omaaegsetest pik-kadest tekstidest arusaam-iseks piisab tänasele saal-isistujale vahel ainsast sõ-nast või kujundist.

Põnev on üle mitme aasta taas „Libahunti” vaadata ja avastada lavaloo-st tegelasi, keda varem pole märganud-ki. Kui lisaks Tammaru rah-vale ja kasutütardele äkki keegi Jaanus lavale ilmub, siis küsidki, et kes see veel on? Ehk ongi see teatrimaterjali rikkus, kui tuntud tekstis ikka jälle kedagi või midagi avastad ja enesele küsimusi sead.

Vaatamata mõningasele irisemisele tahaksin Andres

Lepiku „Libahundi” lugu kiit-a. On meeldivalt sümbolne, et Eesti teatriaastal Rap-lamaal August Kitzbergi „Libahunti” etendatakse.

Rõõmustav on, et avastati suurepärase vabaõhuteatri lava. Paka mäe laval on kõr-gust, sügavust ja publikuruu-mi. Päikese pakutud loomu-lik lavavalgus ületas võim-salt igasuguse kunstvalguse. Kiita tuleb lavastaja ideed liita head koolitatud näitle-jad harrastajate ja laulja-tega.

Vaataja tahab vaadates ennast ära tunda

Ikka otsid tegelastes seda, mis seotud tänaste asjadega. Vaataja tahab samastuda lavakujude ja -sündmustega.



Margus- Indrek Pangsepp.

Foto erakogust

Avastada situatsioonides midagi tuttavlikku omaenda eluloost. Ja tuttavad asjad ei jäta ükskõikseks.

Vaataja-esitaja vahelist sidusenergiat jäi „metsa-laval” veidi väheseks. Eest-lane ei vaja „Libahundi” üm-berjutustust, teda huvitab eelkõige lavastaja mõte ja lavalahendus.

Andres Lepiku lavastaja-mõte ilmnes kõige selgemini Katariina Laugu Tiina ja Tammaru peremehe Margus Mikomägi suhetes. Perre võe-takse võõras laps, kes ei tun-nista seadusi ja traditsioone. Suhtes isa-kasulaps selgi-nesid lavastaja vihjed Eesti pere püsiväärtustele, inimes-te alalhoidlikkusele ning pere-pea vastutustundele ja ko-hustustele.

Paraku jäid kodupiltide seo-sed metsasündmustest eral-di seisvaiks ning ühest loost sai kaks. Üks noorrahva keevalistest armumängudest ja teine vananeva pere aegla-sest elu kulgemisest.

Stseenide pingestatust ka-handasid pikad ära- ja peale-tulekud, kus füüsiline ja mõt-teline tegevus seiskuma kip-pus. Vabas õhus teatri tege-mise häda vist selles ongi, et pidevalt tuleb arvestada pik-kade distantsidega. Oodates ühe näitleja lõplikku lavalt lahkumist ja teise lavale tule-kut, kuluvad kasulikud ja loo-pinget vähendavad mõtte-



Mari - Külli Teetamm.

JAAN KURMI foto

sekundid. Vaataja on kiire oma kontakti laval toimuva-ga katkestama, kui tegijad teda oma rütmi ei haara.

Lauljad jäid etenduses loo-detava aktiivse sekkumise asemel pigem orkestrisarna-seks väheaktiivseks helifoo-niks. Samas mõjusid metsa-hääled nii lummavalt, et mõn-da dialoogi olekski võinud vaid kuuldemänguna esitada. Akustika on Paka mäel suu-repärase ja koolitatud näitle-jate hääled kõlasid kui osa loomulikest loodushäältest.

Igal rollil on ka märgiline tähendus

Tunnustada tuleb Katariina Laugu uudset Tiina-tõlgen-dust, kus vabaduse-iha ja protestivaim löid õitsele kogu tema ürgnaiselikkuses. Oiged ja karjed, poosid ja äkkrünna-kud olid sedavõrd ootamatud,

et tundusid tänapäevases rollitõlgenduses ainuõigeina.

Laugu Tiina oli tüdruk meie endi seast, kes nii liht-salt eelmiste põlvkondade arvamistele alla ei anna. Ühel hetkel ei häirinud enam ka Tiina tänapäevane soeng ja mänguteravus.

Külli Teetamme Mari rolli-joonise puhul jäi domineeri-vaks pidev balansseerimine vastakate tunnete piiril. Kas nõustuda armastuse puudu-mise paratamatusega või võidelda lõpuni. Teetamme Marist õhkus oma pere elu tühjusest ja mõttetusest arusaamist.

Põnevalt alustas Indrek Pangsepp Margusena. Helli-tatud perepoeg, hillitsetud tunded ja otsustusvõimetus iseloomustavad Pangsepa osatäitmist. Paraku suubus paljulubav algus etenduse teises pooles teada-tuntud Marguse rollimängu.

Juhuslikuks jäi perenaise sissejuhatav monoloog. Kas kasutas lavastaja didakti-list pöördumist publiku loos-se sisseviimiseks või taust-süsteemi loomiseks? Aga eraldiseisvaks see jäi ja võõristavalt mõjus. Lii Tedre näitlejaküpsus peaks huvi-tama lavastajaid palju enam kui seda seni tehtud.

Meie ratsionaalses maail-mas peaks olema igal rollil nii märgiline kui ka mõtte-line tähendus. Ses suhtes jäid heade karakternäitle-jate Helene Vannari vana-ema ja Väino Rasti Jaanus lavastaja poolt vähepõhjen-datuiks ja komponeerituiks. Siis küsidki endalt, kes on sulane Jaanus? Rasti näitle-japotentsiaalis jäi justkui üks niidiots põhjendamatul maha lohisema.

Näitleja on lavastajata abitu

Näitleja on juba kord selli-ne abitu olevus, kes vajab enne publiku ette astumist ühte vaatajat – lavastajat.

2006. aasta „Libahunt” seostub selgelt inimeste märgistamise ja siltide klee-pimisega. Aga kindlasti ka eesti pere alalhoidlikkusega, mis on meie rahva ehk püsi-ma jätnudki. Miks mitte ka kasulaste probleemiga, mis aktuaalne tänaselgi päeval. Just neist ajaseoseist jäi Paka „Libahundis” väheks.

Aga etendus on keeruline mehhanism, mis igal hetkel isemoodi töötab. Ei näe me ühti väikese teatrimaa tipp-näitlejaid igal aastal meie kodunurmedel rolle tegemas. Tegu on tehtud ja jälg Rap-lamaale jäetud. Ega seda nii vähe olegi.